

CİNSEL YOLLA BULAŞAN ENFEKSİYONLAR

Cinsel yolla bulaşan enfeksiyon ne demektir?

Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar başlıca bulaşma yolunun cinsel ilişki ile olduğu bir grup bulaşıcı hastalıktır. Ancak bazıları başka yollarla da bulaşabilmektedir. Bu hastalıkların yaklaşık 30 civarında etkeni vardır. En çok görülenleri, bel soğukluğu, frengi, genital siğil, hepatit B ve HIV/AIDS'dir.

Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar ne gibi belirtilere yol açar?

Bu enfeksiyonların neden oldukları hastalıklar vücudun çeşitli bölgelerinde belirtiler verebilmektedir. Cinsel organlar, ağız, makat çevresinde, gözlerde bulgulara yol açabildikleri gibi, tüm vücudu ilgilendiren sistemik belirtilere de yol açabilmektedir. Kadınlarda vajinal, erkeklerde penis başından akıntı, idrar yaparken yanma, kasık ağrısı, cinsel organlar çevresinde yara, sivilce, uçuk ve siğiller sık gördüğümüz belirtilerden. Bazı enfeksiyonlar ise diğer bulaş yollarının yanı sıra cinsel ilişki ile de bulaşabilirler, ancak belirtileri ya da neden oldukları sorunlar cinsel organları değil, vücudun diğer organlarında ortaya çıkar. Örneğin Hepatit B karaciğeri, HIV/AIDS bağışıklık sistemini etkilemektedir. Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonların bir kısmı da belirtsiz seyredebilmektedir. Özellikle kadınlarda belirtsiz enfeksiyonlar daha sık görülür.

Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar neden önemlidir?

Bu hastalıkların toplumda yaygınlığı artmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü'nün tahminlerine göre her yıl 340 milyon yeni cinsel yolla bulaşan enfeksiyon vakası ortaya çıkmaktadır. Ancak bu hastalıkların toplumda belirlenmeleri ve hastalık sıklığının ölçümü kolay değildir. Biraz önce bahsettiğimiz gibi bazıları belirtsiz seyretmektedir. Bir kısmının tanısı için ileri laboratuvar olanakları gereklidir. Belirtsiz enfeksiyonu olanlar bunu kolaylıkla başkalarına bulaştırabilmektedir. Ayrıca belirti olsa da kişiler, toplum baskısı, dışlanma korkusu, çekinme, utanma gibi nedenlerle sağlık kuruluşuna başvurmadan çekinebilmektedir. Tanı konulduğunda tedaviye uyumsuzluk da hastalığın yayılmasına neden olabilmektedir.

Böyle bir hastalığın ortaya çıkması aile içinde sorunlara yol açabilmektedir. Bazılarının tanı ve tedavi süreci zor ve pahalıdır. Hem bireysel hem de toplumsal ekonomi üzerinde bir yük oluşturabilmektedir.

Öte yandan bu hastalıklar yeterli tedavi edilmediğinde kısırlık nedeni olabilir, prematür doğum, düşük ve ölü doğuma yol açabilir, yenidoğanda körlüğe giden göz enfeksiyonları, zatürre görülebilir. Genital siğilin ise rahim ağzı kanseri ile ilişkili olduğu gösterilmiştir.

Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar başka hangi yollarla bulaşabilir?

Bu enfeksiyonların başlıca bulaşma yolu adından da anlaşıldığı gibi korunmasız cinsel ilişkidir. Ayrıca enfeksiyonu olan annelerden gebelik sırasında, doğumda veya doğumdan sonra emzirme yoluyla bebeklerine de bulaşabilmektedir. Bunun dışında kan yoluyla da bulaşma olabilir. Kan yoluyla bulaşma için mutlaka kan nakli gerekmemektedir. Daha önceden enfeksiyonu olan bir kişinin kanı veya diğer vücut salgılarıyla bulaşmış kesici, delici aletlerin kullanımı da bulaşmaya neden olabilir.

Bu hastalıklar yönünden özellikle kimler risk altında?

Birden fazla cinsel eşi olanlar, cinsel eşinin birden fazla cinsel eşi olanlar, para karşılığı cinsel ilişki kuranlar ve müşterileri, piercing ve dövme yaptırılanlar, kan ve kan ürünleri nakli yapılanlar, madde bağımlıları bu hastalıklar yönünden risk altında. Özellikle dikkat edilmesi gereken konu bu hastalıkların bazılarının uzun bir kuluçka süresi olması ve bazılarının da laboratuvar testleriyle belirlenebilmeleri için uzunca bir pencere döneminin olması.

Bu hastalıkları önlemek için neler yapılabilir?

Bu hastalıklardan korunmada kişinin kendisinin ve cinsel eşinin tek eşliliği son derece önemli. Bunun yanı sıra önemli bir koruyucu aracımız kadın ve erkek kondomu. Özellikle stabil olmayan ilişkilerde, partnerin tek eşliliğinden emin olunamayan durumlarda kondom kullanımı hayati önemde. Unutulmaması gereken bir diğer önemli nokta; bulaşmaya yol açabilecek cinsel temasın mutlaka vajinal temas olması gerekmiyor. Enfekte olan kişiyle oral ya da anal cinsel ilişki de bulaşma olabilir. Bu durumda da kondom kullanılması gerekir.

Anneden bebeğe geçebileceği için gebelik taramaları, hatta gebe kalmadan önce taramaların yapılması önemli.

Piercing, dövme, traş, manikür-pedikür gibi işlemlerin hijyenik koşullarda tek kullanımlık ya da sadece kendimizin kullandığı araç- gereçle yaptırılmasına özen gösterilmeli.

Sağlık kuruluşlarının tabii ki kendilerine başvuranların bu hastalıkların taşıyıcısı olabileceklerini göz önünde bulundurarak önlem almaları gerekli.

Son olarak tanı konduğunda önerilen tedavi ve önlemlere tam uyumun sağlanması, belirtiler geçtiğinde hekime danışmadan tedavinin kesilmemesi, cinsel eş veya eşlerin de tedavisinin sağlanması çok önemli.